

Ramazan ÖZTÜRK

Yüksek Lisans Öğrencisi

Pamukkale Üniversitesi / Yönetim ve Organizasyon

rozturk161@posta.pau.edu.tr

Celaleddin SERİNKAN

Prof. Dr.

Pamukkale Üniversitesi İ.İ.B.F İşletme Bölümü

cserinkan@pau.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-7771-8668>

<https://orcid.org/0000-0001-8056-2596>

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Pamukkale Üniversitesi Örneği

Determining the Entrepreneurial Intentions of University Students: Example of Pamukkale University

Makale Kategorisi (Araştırma Makalesi / Research Article)

Geliş Tarihi / The Date of Received: 29.10.2022

Kabul Tarihi / The Date of Accepted: 03.01.2023

Yayın Tarihi / The Date of Published: 28.07.2023

Atıf / Citation

Öztürk R. & Serinkan C. (2023). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Pamukkale Üniversitesi Örneği, Yeni Fikir Dergisi, 15 (30), 01-09

DOI: 10.57205/yenifikirjournal.1211728

Öztürk R. & Serinkan C. (2023). Determining the Entrepreneurial Intentions of University Students: Example of Pamukkale University, The Journal of Yeni Fikir, 15 (30), 01-09

DOI: 10.57205/yenifikirjournal.1211728

Bu makalede intihal programıyla benzerlik raporu alınmıştır.
In this article, a similarity report with the plagiarism program was received.

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Pamukkale Üniversitesi Örneği

Öz

Bu çalışmanın amacı, Pamukkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümü öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesidir. Araştırmada online anket yöntemi kullanılmış olup 101 geçerli veri elde edilmiştir. Araştırmada, Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre; cinsiyet, yaş, ailenin işletme sahibi olması ve ailenin durumu ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı farklılıklar tespit edilememiştir. Araştırmanın diğer bir sonucuna göre ailenin gelir durumu ile girişimcilik eğilimi arasında farklılıklar bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Girişimci, girişimcilik, girişimcilik eğilimi, öğrenciler, Pamukkale Üniversitesi

Determining the Entrepreneurial Intentions of University Students: Example of Pamukkale University

Abstract

The aim of this study is to determine the entrepreneurship tendencies of students of Pamukkale University Faculty of Economics and Administrative Sciences Department of Business Administration. The online survey method was used in the research and 101 valid data were obtained. In the research, the University Students Entrepreneurship Scale developed by Yılmaz and Sünbül (2009) was used. According to the results of the research; no significant differences could be found between gender, age, family ownership, family status and entrepreneurship tendency. According to another result of the research, there were differences between the income status of the family and the entrepreneurial tendency.

Keywords: Entrepreneur, entrepreneurship, entrepreneurship tendency, students, Pamukkale University

1. GİRİŞ

Girişimcilik, ekonomik ve sosyal bakımdan ülkelerin kalkınması için önemli bir role sahiptir. Giderek önemi artan girişimciliğin üç alanda tanımlanabilir. Yenilikçilik, yeni iş alanları yaratma ve yeni işletmelerin doğması olarak sıralanabilir. Girişimcilik, yeni fikirler üretmek ekonomiyi katkı sağlamanın yanı sıra sanayinin gelişmesine ve istihdam yaratmasına yol açar (Yavuz ve Yavuz, 2017:91).

Ekonomilerin gelişmesi girişimcilerin çabasına bağlıdır. Nitekim güçlü ekonominin temelini girişimciler oluşturmaktadır. Girişimciler, toplumsal refahın artmasına fayda sağlamakla birlikte üretim faktörlerinin ne yönde kullanılacağına dair yardımcı olmaktadır. Teknolojiyle beraber yeni sanayi dalları yaratarak ekonomik büyümeyi hızlandırıcı etkiye sahiptirler (Uluyol, 2013:353).

Girişimciliği etkileyen faktörler vardır. Bunlar, aile, eğitim, kişisel değerler, yaş, iş tecrübesi ve rol modellerdir (Gümül vd., 2017:94). Bunun yanında bireyin başarıya ihtiyacı, odak noktası, risk alma eğilimi, belirsizliğe karşı toleransı, yeniliği ve kendine olan güveni girişimciliği etkileyen bireysel faktörler olarak yer almaktadır (İşcan ve Kaygın, 2012:447).

Artan iletişim teknolojisiyle beraber yeni iş kanallarının açılması girişimcilik faaliyetinin anlaşılmasını gerekli hale getirmiştir. Bu çalışmada öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile demografik değişkenler arasında farklılık belirlenmeye çalışılmıştır. .

2. GİRİŞİMCİLİK EĞİLİMİ

Girişimci kavramı köken olarak Latince kelime olan intare kökünden gelmektedir. İngilizce kelimeler olan enter(giriş) ile pre(ilk) kelimelerinin birleşmesiyle oluşan entrepreneur(ilk girişen) kelimesi yani girişimci oluşmuştur (Timuroğlu ve Yılmaz, 2019:702). Girişimciliğin kelime anlamı, yeltenme veya başlama anlamına gelmektedir (Çatır vd., 2015:108). Girişimciliğin başka bir anlamı ise bir şey yapmaya söz vermek anlamındadır (Taysı ve Canbaz, 2014: 60).

Tarih boyunca çeşitli alanlarda tarih ve felsefe gibi bilim insanları girişimcilik konusunda çalışmalar yapmıştır. Bazı bilim insanları girişimciliği çeşitli yönlerden incelemiştir. Drucker girişimci kişiliği, üretim etkenlerini bir araya getiren, örgütün ihtiyaçlarını göz ardı etmeyen, fırsatları değerlendiren biri olarak tarif etmiştir (Timuroğlu ve Yılmaz, 2019:702).

Sanayi devrimi girişimcilikte devrim noktası olmuştur. Çoğu eserler girişimciliği iki dönem olarak ayırmıştır. Bu dönemler sanayi öncesi dönem ve sanayi sonrası dönemdir. İnsanlar sanayi öncesi dönemde takas yöntemini kullanmışlardır. Sanayi sonrası dönemde ise para ortaya çıkmış, ödeme sistemi gelişmeye başlamıştır (Candan, 2011:160).

Ülkemiz tarihi açısından bakıldığında Osmanlı döneminde girişimcilik sağlanamamıştır. Cumhuriyet tarihinde ise bir takım gelişmelerle birlikte ticari alanda yapılan yenilikler uygulanan iktisadi programlar çerçevesinde ilerleme kaydedilmiştir. Cumhuriyetin ilerleyen yıllarında ise uygulamaya konulan liberal politikalar girişimciliği desteklemiştir (Candan, 2011:161-167).

Kişiyi temel alan girişimcilik, bireyin sahip olması gereken yetenek, zihinsel kapasiteye önemle dikkat çekmektedir. Girişimciliğin anlamı, girişimcinin davranışları ve hareketleriyle meydana getirdiği ve davranışlarının oluşturduğu organizasyonların ve bunun sonucunda oluşan çıktılarının toplamıdır (Top, 2006: 7).

Girişimcilik eğilimi, bireyin girişimcilik yapmaya doğru hareket etmesi ve kendine inanması ile ilgili özelliklerdir. Bu özellikler girişimciliğin fikri bir zorunluluğundan dolayı genç kesimde aslında daha çok istek ve arzu meydana getirmekte, önlerine gelen fırsatları da değerlendirme konusunda daha becerikli olduğu saptanmıştır (Güreşçi, 2014:24). Girişimcilik kapasitesi, bireyin sahip olduğu gerekli bilgi ve beceriye sahip olması ile alakalıdır. Bu bilgiler bireyin girişimcilik niyetini ortaya çıkararak girişimcilik eğiliminin olduğunu ortaya koymaktadır (Çetin ve Taşdemir, 2017:77-78).

Girişimcilik, toplumun gelenek ve kültürüyle, eğitimiyle ve demografik özellikleriyle yakından ilgilidir. Nitekim yapılan araştırmalarda çevresinde girişimci olanların daha rahat iş kurduğu görülmüştür. Girişimcilik eğilimi psikolojiyle yakından ilgilidir. Psikoloji temelinde girişimcilik eğilimi faktörleri, içsel kontrol hissi, risk alma, bağımsız olma düşüncesi, girişimcilik potansiyeli, bireyin belirsizliğe karşı toleransı ve yeniliğe açık olma gibi faktörler etkili olmaktadır (Aydın ve Kasap, 2019:104).

Günümüzde ekonomik faktör olarak öne çıkan girişimcilik, giderek önemli hale gelmiş ve bunun sonucunda da dünyayı şekillendirmekte teknolojik gelişmelere katkı sağlamıştır (Keleş vd., 2012: 109). Toplumsal refahın sağlanması, istihdama yardım etmesi, ülkeye birçok katma değer sunması girişimciliğin temel faktörleri arasında yer almaktadır (Uluyol, 2013:353).

Girişimci, çeşitli üretim faktörlerini bir araya toplayarak mal ya da hizmet sağlar. Bunun yanında yenilikleri izleyerek gerekli yatırımları yapar. Bu sayede girişimci kendi işini kurarak becerilerini ortaya koymaktadır. Girişimciliğin toplum için önemli etkenleri vardır. Bunlar üretim ve istihdamın artması, ekonominin gelişmesi ve sonucunda da toplumsal refaha erişilmesidir (Kızılçöl ve İşgüden, 2008 :259-260).

Girişimcilik son yıllarda ekonomik büyümenin vazgeçilmez bir parçası olarak görülmektedir. Sanayi devriminin etkisiyle tarım toplumu giderek sanayi toplumuna dönüşmeye başlamış bununla beraber girişimcilik gibi kavramlar ortaya çıkmaya başlamıştır.

Bu gelişmeyle girişimcilik, ekonomik sistemin bir çarkı olmuştur (Mirza ve Dağdeviren, 2016:86-87)

Ülkemiz açısından bakıldığında her geçen gün özel sektörün payı giderek artmaktadır. Bu da girişimci talebini arttırmaktadır. Bununla birlikte artan eğitim seviyesiyle beraber yükselen genç nüfusun girişimcilik eğilimlerini de olumlu yönde etkilemektedir (Doğaner ve Altunoğlu, 2010:104). Uluslararası kuruluşların ülkemizde olan girişimleri girişimcilik faaliyetlerini etkilemektedir. Avrupa Birliği'nin oluşturduğu eğitim planları gençleri etkilemekte ve gelişmelerden haberdar olmaktadır. Gerekli bilgi ve yeteneklerde kazandırılmaya çalışılmaktadır (Balaban ve Özdemir, 2008:137).

Girişimcilik eğitimi bireylerin gelişiminde önemli katkı sağlamaktadır. Girişimcilik eğitimleri ile ilgili KOSGEB eğitim vermektedir. Toplumda girişimciliğin yaygınlaşması, iş kuruluş aşamalarının başarılı bir şekilde gerçekleşmesi bunun yanında gerekli becerilere sahip olması nedeniyle bu eğitimler öne çıkmaktadır (Tiyek, 2018:56).

Girişimci olmayı belirleyen üç faktör bulunmaktadır. Bunlar, bireysel yaklaşım, çevresel yaklaşım ve firma yaklaşımıdır. Bireysel yaklaşım, bireyin psikolojik ve kişilik özellikleri ilgilidir. Belirlemiş olduğu hedef doğrultusunda birey başarıya ihtiyacı hisseder. Hedefin sonucuna odaklanarak kontrol odağı oluşturur. Hedefine doğru ilerlerken risk alması ve oluşan belirsizliğe karşı bir toleransa sahip olması bunun yanında yenilikleri yakından takip edip kendine güvenmelidir. Çevresel yaklaşımda ise bireyin sosyal, ekonomik, teknolojik ve toplumun kültüründen etkilenmektedir. Firma yaklaşımında ise işletme içinde gerçekleştireceği fırsatlar ve nitelikli gelişme girişimcilik için önem arz etmektedir (İşcan ve Kaygın, 2012:446-448).

Şekil 1: Psikolojik Özelliklerin Girişimcilik Eğilimine Etkisi Modeli Kaynak (Koh, 1996:17)

Girişimciliğe etki eden sosyal faktörler aile, kültür, inanç ve rol modellerdir. Bireylerin karakterlerinin ilk oluşmaya başladığı yer ailesinin yanısırdır. Ailenin sahip olduğu görüş, bireyi de etkilemektedir. Çocuklara katı tutum davranışlar sergileyen ailelerin çocukları özgüvenlerini geliştiremez (Erdurur, 2012:13). Diğer bir faktör kültürdür. Her kültürün kendine has özellikleri vardır. Bu da belirli özgü davranış ve kalıpları içerir. Bireyler de yaşamlarını bu çerçevede düzenler. Bu açıdan bakıldığında kalıplaşmış ve dar olan kültürler bireylerin de girişimcilik eğilimini olumsuz yönde etkilemektedir (Sığırı ve Tıgılı, 2006: 328-329). Bireyler karar alırken

başkalarının düşüncelerinden de etkilenirler ve görüş alma ihtiyacı hissederler. Görüş aldıkları kişiler kendileri için bir rol modeldir. Rol model olarak benimsenen kişilerin girişimcilik eğilimi üzerine olumlu etkileri vardır (Yüzüak, 2010:34).

Girişimci bireyin oluşmasında ya doğuştan getirdiği yetenekler ya da çevre doğrudan etkili olmaktadır. Bu çevre, aile, eğitim, toplumun yapısı, ekran ve etkilendiği rol modellerdir. Kırsal-kent ayırımı da girişimciliği etkilemektedir (Kök, 2007:42).

İnsan sürekli çevresiyle sürekli iletişim halindedir. Bireyin yaptığı değişimler çevresine etkilerken başkasının yaptığı değişimlerde bireyi etkilemektedir. Karşılıklı bir çevresel etkileşim söz konusudur (Cansız, 2007:79). Girişimcilerin diğer bir özelliği ise yeniliğe açık olmalarıdır. Bu yenilikçi birey sürekli kendini geliştirmek ister. Bunun sonucunda ise teknolojiyi yakından takip etmek ister. İçinde bulunduğumuz bu çağda üretim ve bilgi teknolojileri giderek artmakta ve bu yenilikleri de girişimcilerin takip etmesi gerekir. Bu teknolojik faktörler de girişimcilik eğilimini etkilemektedir (Yardımcıoğlu ve Ay, 2008:307).

İletişim teknolojilerinin gelişmesiyle beraber girişimci, yeni pazar bulma arayışını kolaylaştırmıştır. Ekonomiler bilgi temelli olup rekabette üstünlük sağlamaktadır. Artan teknolojiyle beraber bilgi küreselleşmiş e-ticaret gibi kavramlar ortaya çıkmaya başlamıştır. E-ticaret ile rekabet daha da artmıştır. Bununla birlikte iletişim kanalları gelişerek müşterilere, tedarikçilere, şirketlere ve hükümetlere 7/24 cevap verilebilmektedir. E-ticaretin girişimcilere sağlamış olduğu faydalar vardır. Bu faydalar işletmenin maliyetini düşürür, araçları ortadan kaldırır, müşteriye istediği saat alışveriş yapma imkânı sunar, müşterinin tercihlerini rahat takip edebilir ve ödeme imkânlarının internetten yapılabilmesi girişimciye önemli faydalar sağlamaktadır (Bakırtaş ve Tekinşen, 2006:129-135).

Girişimciliği engelleyen faktörler, sermaye, maliyetlerin yüksek oluşu, iş çevresinin beraberinde getirdiği riskler, bazı yasal kısıtlamalar, girişimcilik ile ilgili yeteri kadar eğitim verilememesi, girişimci kavramının yeteri kadar doğru algılanamaması gibi birçok girişimciliği engelleyen faktör bulunmaktadır (Kılıç vd, 2012:426).

Girişimcilik eğilimlerini etkileyen ve engelleyen birçok faktör bulunmaktadır. Girişimciliğin ortaya çıkmasında içinde bulunduğu toplumsal çevre ve etkileşim halinde olduğu aile ve arkadaşları bunlara ek olarak teknolojik imkânlarda dâhil olmak üzere birçok faktör girişimciliği etkilemektedir (Örücü vd, 2007:30). Kredi maliyetinin yüksek olması, vergi mevzuatının karmaşık olması, enflasyonun getirdiği belirsizlikler ve bürokratik zorluklar da girişimciliği etkilemektedir (Candan, 2011:168-169).

İrmiş ve Barutçu (2012), Pamukkale Üniversitesi'nde yaptıkları araştırmanın sonucuna göre, öğrencilerin babalarının kendi işini kurmuş olmasından dolayı

girişimcilik eğilimi anlamlı bir şekilde etkilenmiştir. Gelir durumuyla ilgili anlamlı bir ilişki bulunamamış, girişimcilik dersi almakla girişimcilik eğilimi arasında bir ilişki bulunamamıştır. Erkek öğrencilerin girişimcilik eğilimi kadın öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır.

Aksel ve Bağcı (2016), üniversite öğrencilerine yönelik yaptıkları çalışmaya göre erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla girişimcilik eğiliminin daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin yaşına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği, girişimcilik dersi almış olmakla girişimcilik eğiliminin değişmediği gözlemlenmiştir.

Çatır vd. (2015)'nin yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Öğrencilerin yaşı ile girişimcilik dersi alanların girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. 20-22 yaşında olanların diğerlerine oranla girişimcilik eğilimi yüksek çıkmıştır.

Günay (2016)'ın yaptığı çalışmada bilgisayar bölümünde öğrenim gören öğrencilerin girişimcilik eğilimi araştırılmıştır. Araştırmada lisans öğrencilerinin lise öğrencilerine kıyasla girişimcilik eğilimi yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin cinsiyeti ve yaşı ile girişimcilik eğilimi arasında ilişki bulunamamıştır.

Uygun vd. (2012)'nin çalışmasında girişimci olmak isteyenlerin girişimcilik eğilimleri ile girişimcilik özellikleri ile arasındaki ilişkide erkeklerin kadınlara oranla girişimcilik eğilimi yüksek çıkmıştır. Gelir durumu yüksek olanların girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu görülmüştür. Girişimcilik eğilimi ile girişimcilik özelliği olan bireylerin risk alma ve özgüven arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Küçük (2014) çalışmasında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla girişimciliğe fazla önem verdikleri ortaya koymuştur. Girişimcilik eğitimi alanların almayanlara kıyasla girişimcilik eğilimlerinin yüksek olduğu görülmüştür.

Korkmaz (2012) araştırmasında girişimcilik özellikleri ile demografik, aile ve psikolojik etkenlerin girişimcilik eğilimi üzerinde anlamlı olduğu gözlemlenmiştir.

İşcan ve Kaygın (2011), iki kamu üniversitesinde okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimini araştırmışlardır. Araştırmaya göre iki üniversitede okuyan öğrencilerin girişimcilik eğilimi yüksek çıkmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI, KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

Bu çalışmanın amacı, Pamukkale Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin demografik değişkenlere göre belirlenmesidir. Çalışmanın kapsamını Pamukkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören üçüncü ve dördüncü sınıf İşletme bölümü

öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada kullanılacak verilerin toplanması için online anket yöntemi uygulanmıştır. Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemeye yönelik 36 maddelik "Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Ölçeği" kullanılmıştır. Ankette 5'li likert ölçeği (1: "Hiçbir zaman"dan; 5: "Çok sık"a doğru) kullanılmış olup SPSS programıyla analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda 101 geçerli veri setine ulaşılmıştır. Araştırmanın yapıldığı Kasım-Aralık 2020 tarihlerinde tüm ülkede COVID 19 salgını sebebiyle üniversiteler kapanmıştır. Cevaplayıcıların sayısının artırılması için çeşitli çabalar gösterilmiş ancak 101 kişiden geçerli cevap alınabilmiştir.

3.1. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin demografik faktörlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ile ilgili hipotezler belirlenmiştir.

- H₁: Girişimcilik eğilimi yaşa göre farklılık gösterir.
- H₂: Girişimcilik eğilimi cinsiyete göre farklılık gösterir.
- H₃: Girişimcilik eğilimi ailenin işletme sahibi olmasına göre farklılık gösterir.
- H₄: Girişimcilik eğilimi ailenin gelirine göre farklılık gösterir.
- H₅: Girişimcilik eğilimi aile durumuna göre farklılık gösterir.

3.2. Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

3.2.1. Demografik Bulguların Değerlendirilmesi

Bu bölümde çalışmaya katılan öğrencilerin toplanan veriler sonucunda ulaşılan bulgular yer almaktadır.

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kadın	43	42,6
Erkek	58	57,4
Toplam	101	100

Tablo 1: Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Tablo 1 incelendiğinde, öğrencilerin % 42,6'sının kadın, % 57,4' ünün erkek öğrencilerden olduğu görülmektedir.

Yaş	Sayı	Yüzde
20-22	44	43,6
23-24	44	43,6
24 üstü	13	12,9
Toplam	101	100

Tablo 2: Öğrencilerin Yaş Göre Dağılımı

Öğrencilerin %43,6'sının 20-22 yaş aralığında, %43,6'sının 23-24 yaş aralığında ve %12,9'unun 24 üstü yaş grubunda yer aldığı görülmektedir.

Ailenin İşletme Sahibi Olması	Sayı	Yüzde
Evet	18	17,8
Hayır	83	82,2
Toplam	101	100

Tablo 3: Öğrencilerin Ailesinin İşletme Sahibi Olmasına Göre Dağılımı

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin %82,2'sinin ailesinin işletme sahibi olmadığı, %17,8'inin ailesinin işletme sahibi olduğu görülmüştür.

Ailenin Geliri	Sayı	Yüzde
2.500 TL'den az	14	13,9
2.001-5.000 TL	52	51,5
5.001-10.000 TL	25	24,8
10.000 TL'den fazla	10	9,9
Toplam	101	100

Tablo 4: Öğrencilerin Ailenin Gelirine Göre Dağılımı

Tablo 4 incelendiğinde, öğrencilerin %13,9'unun 2.500 TL'den az, %51,5'inin 2.001-5.000 TL, %24,8'inin 5.001-10.000 TL ve %9,9'unun 10.000 TL'den fazla ailesinin geliri olduğu görülmektedir.

Aile Durumu	Sayı	Yüzde
Her ikisi de sağ- Birlikte yaşıyor	81	80,2
Her ikisi de sağ- Boşanmış	11	10,9
Anne sağ- Baba vefat etti	7	6,9
Baba sağ- Anne vefat etti	2	2
Toplam	101	100

Tablo 5: Öğrencilerin Aile Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin %80,2'sinin aile durumunun her ikisi de sağ- birlikte yaşıyor, %10,9'unun her ikisi de sağ boşanmış, %6,9'unun anne sağ- baba vefat etti ve %2'sinin baba sağ- anne vefat ettiği görülmektedir.

3.2.2. Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Güvenirlilik Analizi

Bir ölçüm aracının güvenirliliği çeşitli yöntemler ile hesaplanmaktadır. Aralarında en bilinen olanı içsel tutarlılık yöntemidir. Çalışmada Cronbach alpha güvenirlilik ölçütü kullanılmıştır.

Cronbach alpha değeri, 0 ile 1 arasında değişen bir katsayıdır. Bu sayı 1'e doğru yükseldikçe ölçeğin güvenilir olduğu gözlemlenmiştir (Alpar, 2010:349). Üniversite öğrencileri girişimcilik ölçeği tek boyutlu olup güvenirlilik katsayısı 0,94 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuca göre güvenilir olduğu söylenebilir.

3.2.3. Hipotezlerin Değerlendirilmesi

Çalışmadan elde edilen bulgular spss programıyla analiz edilmiş olup verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için normal dağılım testi yapılmıştır.

	n	Basıklık	Çarpıklık
Girişimcilik Ölçeği	101	0,095	-0,296

Tablo 6: Girişimcilik Ölçeğinin Normal Dağılım Analizi

Tablo 6'ya göre basıklık (skewness) ve çarpıklık (kurtosis) değerlerinin "+2" aralığında olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre parametrik analizlerin yapılmasına karar verilmiştir (George ve Mallery, 2019:114). Bunun sonucunda t testi ve anova testi uygulanmıştır. Ortalama değerler(x) 36 maddelik ölçeğin ortalamasını göstermektedir.

Yaş	\bar{x}	S	Sig(p)
20-22	3,81	0,53	0,320
23-24	3,95	0,48	
24 üstü	4,01	0,55	

Tablo 7: Yaş Açısından Grupların Girişimcilik Eğilimleri Anova Testi

Tablo 7 incelendiğinde, anova testi sonuçlarına göre p değeri 0,320 çıkmıştır. $p < 0,05$ 'ten büyük olduğundan dolayı H_0 hipotezi reddedilmiştir. Şenel ve Öney (2020)'in çalışmasında yaş ile girişimcilik eğilimi arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yavuz ve Yavuz (2017)'un çalışmasında yaş ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Cinsiyet	\bar{x}	S	Sig(p)
Kadın	3,87	0,50	0,704
Erkek	3,91	0,53	

Tablo 8: Cinsiyet açısından gruplar arasındaki girişimcilik eğilimi farklılığı (Bağımsız T testi)

Tablo 8 incelendiğinde, bağımsız t testi sonuçlarına göre p değeri 0,704 çıkmıştır. $p < 0,05$ 'ten büyük olduğundan dolayı H_0 hipotezi reddedilmiştir. Şenel ve Öney (2020)'in çalışmasında cinsiyet ile girişimcilik eğilimi arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yavuz ve Yavuz (2017)'un çalışmasında cinsiyet ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Seçgin (2020)'in çalışmasında cinsiyet ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Hoşgör ve Tanyel (2021)'in çalışmasında cinsiyet ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Ailenin İşletme Sahibi Olması	\bar{x}	S	Sig(p)
Evet	4,02	0,47	0,261
Hayır	3,87	0,52	

Tablo 9: Ailenin İşletme Sahibi Olması Bakımından Girişimcilik Eğilimi Bağımsız T Testi

Tablo 9 incelendiğinde, bağımsız t testi sonuçlarına göre p değeri 0,261 çıkmıştır. $p < 0,05$ 'ten büyük olduğundan dolayı H_0 hipotezi reddedilmiştir. Yavuz ve Yavuz (2017)'un çalışmasında ailenin işletme sahibi olması ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

Ailenin Geliri	\bar{x}	S	Sig(p)
2.500 TL'den az	3,69	0,35	0,043
2.001-5.000 TL	3,84	0,55	
5.001-10.000 TL	3,97	0,43	
10.000 TL'den fazla	4,25	0,54	

Tablo 10: Ailenin Geliri Bakımından Girişimcilik Eğilimi

Anova Testi

Tablo 10 incelendiğinde, anova testi sonuçlarına göre p değeri 0,043 çıkmıştır. $p < 0,05$ 'ten küçük olduğundan dolayı H_4 hipotezi kabul edilmiştir. Şenel ve Öney (2020)'in çalışmasında ailenin geliri ile girişimcilik eğilimi arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Yavuz ve Yavuz (2017)'un çalışmasında ailenin geliri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Seçgin (2020)'in çalışmasında cinsiyet ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Hoşgör ve Tanyel (2021)'in çalışmasında ailenin geliri ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Aile Durumu	\bar{x}	S	Sig(p)
Her ikisi de sağ- Birlikte yaşıyor	3,88	0,54	0,959
Her ikisi de sağ- Boşanmış	3,97	0,46	
Anne sağ- Baba vefat etti	3,92	0,31	
Baba sağ- Anne vefat etti	3,93	0,21	

Tablo 11: Aile Durumu Açısından Girişimcilik Eğilimi Anova Testi

Tablo 11 incelendiğinde, anova testi sonuçlarına göre p değeri 0,959 çıkmıştır. $p < 0,05$ 'ten büyük olduğundan dolayı H_5 hipotezi reddedilmiştir. Yavuz ve Yavuz (2017)'un çalışmasında aile durumu ile girişimcilik eğilimi arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

4. SONUÇ

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin demografik değişkenlere göre farklılaşma durumunu belirlemenin amaçlandığı bu çalışmada elde edilen bilgiler aşağıdadır.

Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla girişimcilik ortalamasının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ailenin işletme sahibi olması öğrencilerin girişimcilik ortalamasının yüksek olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin yaşı arttıkça girişimcilik ortalaması arttığı gözlemlenmiştir. Üniversite öğrencilerinin ailelerinin toplam aylık gelirlerine bakıldığında geliri fazla olanlarda ortalamanın yüksek çıktığı görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimi ile yaş arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir. H_1 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile cinsiyet arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir. H_2 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile ailesinin işletme sahibi olması arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir. H_3 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile ailenin gelirin göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. H_4 hipotezi kabul edilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile aile durumu arasında farklılık göstermediği tespit edilmiştir. H_5 hipotezi reddedilmiştir. Diğer bir tabirle, öğrencilerin ailelerinin sağ veya vefat etmiş olması, birlikte yaşıyor veya ayrı olarak yaşıyor

olmaları bakımından öğrenciler arasında farklılık oluşturamamıştır.

Bu alanda yapılan çalışmaları incelediğimizde, Yavuz ve Yavuz (2017)'un üniversite öğrencilerine yaptığı çalışmasında yaş arttıkça girişimcilik ortalaması artmıştır. Yine başka bir değişken ailenin ekonomik düzeyi yüksek olanların girişimcilik eğiliminde farklılık olduğu tespit edilmiştir. Babanın özel sektörde çalışıyor olması girişimcilik eğiliminde farklılık olduğunu göstermiştir. Küçük (2014) çalışmasında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla girişimciliğe fazla önem verdikleri ortaya koymuştur. Uygun vd. (2012)'nin çalışmasında gelir durumu yüksek olanların girişimcilik eğilimi arasında ilişki olduğu görülmüştür.

Bu çalışma Pamukkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme bölümünde okuyan öğrenciler ile yürütülmüştür. Farklı bölüm ve üniversiteler araştırmaya dahil edilerek çalışma tekrarlanabilir ve kıyaslama yapmak mümkün olabilir.

KAYNAKÇA / BIBLIOGRAPHY

- Aksel, İ. & Bağcı, Z. (2016). "Girişimcilik Eğilimi; Bir Kamu Üniversitesinin İİBF'sinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinde Bir Araştırma". İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, [Gelecek İçin Bilimsel İşbirliği Uluslararası Konferansı Özel Sayısı] Ekim- 2016, 2120-2133.
- Alpar, R. (2010), Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenilirlik. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Aydın, Z. B. & Coşkun Kasap, G. (2019). "Demografik Özelliklerin Ve Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: U.Ü. Teknik Bilimler Yüksek Okulu Örneği". Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi, 15 (1), 97-118.
- Bakırtaş, H. & Tekinşen, A. (2006). "E-Ticaretin Girişimcilik Üzerindeki Etkileri". Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (16), 125-138.
- Balaban, Ö. ve Özdemir, Y. (2008). "Girişimcilik eğitiminin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: Sakarya Üniversitesi İİBF Örneği". Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi, 3(2), 133-147.
- Barutçu, E., Barutçu, E. & İrmiş, A. (2012). "Öğrencilerin Kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini Ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması". Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 26 (2), 1-25.
- Candan, H. (2011). "Osmanlı'dan Günümüze Türk Topraklarında Girişimcilik Serüvenine Dair Bir Değerlendirme". Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 1 (2), 157-174.
- Cansız, E. (2007). Üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Çetin, O. & Taşdemir, Ö. (2017). "Girişimcilik Kapasitesi ve Bireysel Yenilikçiliğin Girişimcilik Niyeti Üzerine Etkisi". Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 6 (3), 76-87.
- Çatır, Ozan-Şimşek, Ali-Ölekli, Nilay (2015), "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesine Yönelik Ampirik Bir Çalışma". Electronic Journal Of Vocational Colleges, Aralık, 4. Umyos Özel Sayısı, (105-114).
- Doğaner, M. ve Altunoğlu A.E. (2010). Adnan Menderes Üniversitesi Nazilli İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri". Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 2(2),103-110.
- Erdurur, K. (2012). Turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisi: Akçakoca turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- George, D. and Mallery, P. (2019). *Adım adım IBM SPSS istatistikleri 26: Basit bir klavuz ve başvuru*. Routledge.
- Günay, A(2016). Bilişim Alanında Değişik Kademelerde Eğitim Gören Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Karşılaştırılması, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Gümül F, Çalık A, Kurt H (2017). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini İncelemeye Yönelik Bir Araştırma". Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(2), 91 - 107.
- Güreşçi, E(2014), "Girişimcilik Eğilimi Üzerine Bir Araştırma: İspir Hamza Polat MYO Örneği". Girişimcilik Ve Kalkınma Dergisi, Cilt.9, Sayı.1, (23-38).
- Hoşgör, H.- Çatak Tanyel, T .(2021)."Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Sağlık Bilimleri Fakültesi Örneği". the Journal of Academic Social Sciences
- İşcan, Ö. F. & Kaygın, E. (2011). "Potansiyel Girişimciler Olarak Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi, 3 (2), 275-286.
- İşcan, Ö. F. & Kaygın, E. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 15 (2), 443-462.
- Keleş, H. vd. (2012). "Ön Lisans Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi, 5(6), 107-118.
- Kılıç, . Y. , Keklik, Y. & Çalış, N. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İİBF İşletme Bölümü Örneği". Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17 (2), 423-435.
- Kızılgöl, Ö. & İşgüden, B. (2008). "Bandırma'nın Girişimcilik Potansiyelinin Değerlendirilmesi". Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 9 (2), 257-279.

- Koh, H.C. (1996). "Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics: A study of Hong MBA students". *Journal of Managerial Psychology*, Vol. 11 Issue: 3, pp.12-25.
- Korkmaz, O. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği". *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi*, 14(2), 209-226.
- Kök, S. (2007). Küçük Ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Kadın Girişimciliği. *Denizli Ticaret Odası Ekonomik Araştırma Serisi Yayın No: 1, Denizli*.
- Küçük, K. (2014). Kişilik özelliklerinin girişimcilik davranışına etkisi: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Mirza, Ş., & Dağdeviren, İ. E. (2016). "Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesine Yönelik Eşme Meslek Yüksekokulunda Bir Araştırma". *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(5), 82-105.
- Örücü, E. Kılıç, R. ve Yılmaz, Ö. (2007). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinde Ailesel Faktörlerin Etkisi". *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 2(2): 27-47.
- Seçgin, Y (2020). "Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Eğilimi Üzerine Etkisi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma". *Business and Management Studies: An International Journal*, 8(1), 803 - 827.
- Sığırı, Ü. ve Tıgılı, M. (2006), "Hofstede"nin Belirsizlikten Kaçınma Kültürel Boyutunun Yönetimsel-Örgütsel Süreçlere Ve Pazarlama Açısından Tüketici Davranışlarına Etkisi". *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi*, 21(1), 327-342.
- Şenel, D., Öney Özgen, Ö.F. (2020). "Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri: Pamukkale Üniversitesi Çocuk Gelişimi Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma". *Antalya Bilim Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*. 1(2). 15-33.
- Taysı, K.-Canbaz, S. (2014), "Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma". *Ejovoc: Electronic Journal Of Vocational Colleges*, Cilt.4, Sayı.1, (59-67).
- Timuroğlu, M. K. & Yılmaz, B. (2019). "Stres Ve Girişimcilik Niyeti". *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 33 (3), 699-714 .
- Tiyek, R. (2018). "Kosgeb Girişimcilik Eğitimlerinin Değerlendirilmesi: Kırklareli Örneği". *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (16), 54-72 .
- Top, S. (2006), *Girişimcilik keşif süreci (1. Baskı)*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Uluyol, O. (2013), "Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği". *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt.6, Sayı.15, (350-372).
- Uygun, M.- Mete, S.- Güner, E. (2012), "Genç Girişimci Adayların Girişimcilik Eğilimi Ve Girişimcilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler". *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt.4, Sayı.2, (145-156).
- Yardımcıoğlu, M. ve Ay, M. H. (2008). Türkiye'de girişimcilik üzerindeki vergi kolaylıkları. 2. Uluslararası Girişimcilik Kongresi, Bişkek.
- Yavuz, A. & Yavuz, H. İ. (2017). "Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Taşkent Myo Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma - Determination Of Entrepreneurship Trends: A Study On Taşkent Vocational School Students". *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 89-100 .
- Yılmaz, E. ve Sünbül, A. M. (2009). "Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2): 195-203.
- Yüzüak, E. (2010). Üniversitede öğrenim gören kız öğrencilerin girişimcilik eğilimlerini etkileyen faktörler: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Biga İ.İ.B.F. Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.